

Warszawa, 07-04-2026 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

XI.518.29.2025.JK

Pan

gen. insp. Marek Boroń

Komendant Główny Policji

Szanowny Panie Komendancie,

Rzecznik Praw Obywatelskich, jako organ stojący na straży wolności i praw człowieka i obywatela, w tym również na straży realizacji zasady równego traktowania zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1452), obserwuje zjawisko przestępczości motywowanej uprzedzeniami oraz formułuje zalecenia mające na celu wzmocnienie efektywności jej zapobiegania i karania. Dla oceny występowania zachowań i postaw motywowanych uprzedzeniami oraz skutecznego przeciwdziałania temu zjawisku zasadnicze znaczenie dla Rzecznika mają wiarygodne dane dotyczące przestępstw z nienawiści.

Uprzejmie dziękuję za pismo z dnia 21 grudnia 2024 r. (znak: KR-DŚ-4381/4227/2024), w którym przedstawiono informacje statystyczne za okres od 2022 do 2024 roku. Z pisma tego wynika, że od stycznia 2022 roku dane dotyczące motywacji popełnienia przestępstw z nienawiści są monitorowane w Elektronicznym Rejestrze Czynności Dochodzeniowo-Śledczych (ERCDS). W jednej z zakładek ewidencyjnych ERCDS utworzono formularz, który uwzględnia następujące motywacje popełnienia przestępstwa: antychrześcijańskie, antymuzułmańskie, antyromskie, antysemitki, inne ze względu na religię lub przekonania, propagowanie faszyzmu lub innego totalitarnego ustroju państwa, przeciwko osobom LGBTI, ze względu na płeć, wobec osób z niepełnosprawnościami, rasistowskie i ksenofobiczne oraz wobec innych grup.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 17b pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264), zwracam się do Pana Komendanta z uprzejmą prośbą o udostępnienie informacji na temat podjętych przez Komendę Główną Policji działań związanych ze zwalczaniem przestępstw z nienawiści w roku 2025, wraz ze wskazaniem:

- 1) liczby przestępstw stwierdzonych z art. 119 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383 ze zm.; dalej: „k.k.”), art. 126a k.k., art. 194 k.k., art. 196 k.k., art. 256 §1, 1a i 2 oraz art. 257 k.k., z wyszczególnieniem przestępstw popełnionych z wykorzystaniem Internetu oraz motywacji popełnienia przestępstw;
- 2) liczby przestępstw stwierdzonych z art. 117 § 3 k.k., art. 137 k.k., art. 157 § 1 i 2 k.k., art. 158 k.k., art. 190 § 1 k.k., art. 190a § 1 i 2 k.k., art. 195 § 1 k.k., art. 196 k.k., art. 212 § 1 i 2 k.k., art. 216 § 1 i 2 k.k., art. 217 § 1 k.k., art. 255 k.k., art. 261 k.k., art. 262 § 1 k.k., art. 288 § 1 k.k. oraz art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2025 r. poz. 514) popełnionych na tle rzeczywistej lub domniemanej przynależności pokrzywdzonego lub innego przedmiotu zamachu do grupy wyróżnionej na podstawie cech charakterystycznych wspólnych dla jej członków, takich jak rasa, narodowość, pochodzenie etniczne, wyznanie lub bezwyznaniowość, płeć, wiek, niepełnosprawność, orientacja seksualna lub tożsamość płciowa, z wyszczególnieniem przestępstw popełnionych z wykorzystaniem Internetu;
- 3) liczby wszczętych oraz zakończonych postępowań dotyczących czynów określonych w ww. pkt. 1 i 2 z wyszczególnieniem liczby postępowań prowadzonych i zakończonych w sprawie czynów popełnionych z wykorzystaniem Internetu;
- 4) liczby zatrzymanych osób;
- 5) liczby osób, którym przedstawiono zarzuty karne oraz liczby przedstawionych zarzutów karnych.

Proszę w ww. zakresie o uzupełnienie przekazanych danych ilościowych za okres 2022-2024.

Będę również wdzięczny za przekazanie wniosków wynikających z analizy monitoringu wszczętych i zakończonych postępowań przygotowawczych dotyczących przestępstw motywowanych uprzedzeniami za lata 2024 i 2025, w szczególności o wskazanie, czy w

analizowanym okresie odnotowano wzrost liczby tego rodzaju przestępstw popełnianych wobec określonych grup społecznych, z przytoczeniem odpowiednich danych liczbowych.

Proszę ponadto o wyjaśnienie, czy i jakie szkolenia dotyczące identyfikowania i zwalczania przestępczości motywowanej uprzedzeniami adresowane do funkcjonariuszy Policji zostały przeprowadzone w 2025 roku i zostały zaplanowane na 2026 rok. Będę wdzięczny za przybliżenie przedmiotu szkoleń – w tym wskazanie, czy przedstawiana jest metodyka ścigania przestępstw z nienawiści i czy prezentowany jest dorobek orzecznicy sądów krajowych i międzynarodowych – a także jednostek organizacyjnych prowadzących te szkolenia oraz liczby funkcjonariuszy uczestniczących. Proszę o poinformowanie, czy w Policji przyjęto do stosowania odpowiedni podręcznik dla funkcjonariuszy pomocny w prawidłowym identyfikowaniu zdarzeń i prowadzeniu czynności dochodzeniowo-śledczych.

Proszę również o informację na temat zaobserwowanych efektów realizacji Planu działań Policji na lata 2022-2025 w zakresie przeciwdziałania mowie nienawiści, przestępstwom nawoływania do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość oraz propagowaniu faszystów i innych ustrojów totalitarnych. Proszę także o wskazanie czy przewidziana jest kontynuacja podejmowanych w ramach ww. planu działań.

Z góry uprzejmie dziękuję za udzielone wyjaśnienia.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/